10. NAPIREND Ügyiratszám: 14/551-2/2018.

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület 2018 június 20-i nyilvános ülésére

Tárgy: **Tapolca Város Önkormányzata fásítási koncepciójának elkészítése**

Előterjesztő: Dobó Zoltán polgármester

Előkészítette: Kozma Henrik Alajos alpolgármester
Önkormányzati és Igazgatási Iroda
dr. Németh Mária Anita jegyző
Városfejlesztési és Üzemeltetési Iroda
Városüzemeltetési Csoport
Bakos Gáborné városüzemeltetési csoportvezető
Novák Csaba városüzemeltetési ügyintéző

Megtárgyalja: Turisztikai és Városfejlesztési Bizottság
Gazdasági Bizottság

Meghívandók: -

TISZTELT KÉPVISELŐ-TESTÜLET!

Tapolca Város Önkormányzata jövőbeli elképzelése egy hosszútávú faültetési koncepció megvalósítása, melynek alapvető célja az, hogy évről évre minél több fát ültessünk a városi közterületeken és magánterületeken egyaránt. A koncepció megvalósításának első ütemében Tapolca város belterületi zöldfelületeinek fásítási elképzeléseit mutatjuk be a 2018-2019-ig terjedő időszakra vonatkozóan, ezért javasoljuk az előterjesztés 1. mellékletét képező „Fásítási program 2018-2019” című dokumentum elfogadását.

A fásítási program tartalmazza a faállományának bemutatását, állapotát, a célzott időszakra vonatkozó tervezett fásítási helyszíneket, Tapolca város Helyi Építési Szabályzatának 3. függelékének felülvizsgálatát a védelemre javasolt fák, fasorok tekintetében, facsemete kert létesítését, a városlakók környezettudatának javítására vonatkozó elképzeléseket.

Tapasztaljuk, hogy a lakosság a környezet szépítése, csinosítása céljából növényeket ültet közterületre. Az ültetést megelőzően azonban nem tájékozódnak az ültetés szabályairól, a rendeleteink által preferált növényfajokról, a közművek pontos helyéről. Ennek következtében előfordulhat, hogy a településszépítő céllal elültetett növényzet néhány év után komoly károkat okoz mind az Önkormányzatnak, mint a közműszolgáltatónak.

A közterületi növénytelepítéssel kapcsolatos helyi szabályokat (pl. ültetési távolság) az önkormányzat az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében szabályozott eredeti jogalkotói hatáskörében megállapíthatja. A faültetési program megvalósulását nagyban elősegíteni, ha a lakosság, intézményeink, illetve a városban székhellyel, telephellyel rendelkező vállalkozók is részt vállalnának a megvalósításban. Ehhez azonban szükséges a helyi szabályok megalkotása is, hogy a faültetésben részt vállalni kívánó valamennyi szereplő számára világos legyen, mely rendelkezések irányadóak.

A faültetési programmal kapcsolatos teendőket a határozati javaslatban foglaltuk össze.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megvitatni, és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

HATÁROZATI JAVASLAT

Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete a „Fásítási program 2018-2019” című dokumentumot elfogadja.

Felhatalmazza a Polgármestert az elfogadott fásítási program megvalósítására.

Felkéri továbbá a közterületi faültetés szabályaival kapcsolatos rendelet-tervezet előkészítésére.

Határidő: azonnal, illetve 2018. december 31.
Felelős: polgármester

Tapolca, 2018. június 08.

Dobó Zoltán
polgármester

1. melléklet

Fásítási program
2018-2019

1. Bevezetés:

Jelen program célja, hogy Tapolca város belterületi zöldfelületeinek fásítási elképzeléseit bemutassa a 2018-2019-ig terjedő időszakra. A készítés során figyelembe vettük:

- 346/2008. (XII.30.) „a fás szárú növények védelméről" szóló Kormányrendeletet,
- Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete 13/2008. (VI.02.) önkormányzati rendeletét Tapolca Város Helyi Építési Szabályzatának, valamint Szabályozási Tervének jóváhagyásáról,
- Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 11/2010. (VI. 21.) önkormányzati rendeletét Az épített és természeti környezet helyi védelméről",
- Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete 4/2018. (II.19.) önkormányzati rendeletét A településkép védelméről.

2. Tapolca város faállományának bemutatása:

Tapolca város belterületeinek út menti faállománya változatos, az ültetések részben tervezés nélkül, valamint a városlakók által történtek. A város külső részein, valamint a Dobó és Diszel városrészekben lombhullató díszfákat, örökzöld fákat és gyümölcsfákat is láthatunk, melyek nem alkotnak egységes képet és a közművek szempontjából szükséges a felülvizsgálatuk. A legnagyobb rendezettséget a városközpont mutatja, ahol kiemelkedő jelentőségű az Ady Endre utcában található vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*) fasor, a Fő téren, valamint a Deák Ferenc után húzódó gömbkőris (*Fraxinus ornus 'Mecsek'*) fasor. A Malom-tó területén a koros platánfák (*Platanus acerifolia*) érdemelnek kiemelt figyelmet.
Tapolca város területén hét nagyobb jelentőségű liget és park található: A keleti városrészben a 3437/81 hrsz-ú közterületen az Egry József utcai park, valamint a 3437/93 hrsz-ú közterületen a Kazinczy téri kőpark. A déli városrészben a belvárosi rehabilitációs pályázat során épült meg a Déli Városkapu park. A nyugati városrészben a vasútállomás előtti 1614/4-5 hrsz-ú területeken fekszik a város legsűrűbb és legidősebb faállományát felvonultató Petőfi-liget. 2014-ben épült a Hősök terén a Városközponti pihenőpark, amely ritkább, Tapolcára kevésbé jellemző fafajokat is felvonultat. A régi temető előtt található a 1578/1 hrsz.-ú közterületen a világháborúban elesett katonák emlékére készült Katonai emlékpark, valamint a 2924/1 hrsz.-ú közterületen található a 2004-ben épült Köztársaság téri pihenőpark, amelynek része a Trianoni emlékmű is.
Tapolca város Helyi Építési Szabályzatának 4. függeléke a településkép védelméről szóló rendelet 4. függelékével párhuzamosan rendelkezik a tájjelleg megtartására alkalmas fafajtákról, valamint a 3. függelék tartalmazza az egyedi tájértéket képviselő védett egyedeket, amelyek kiemelt figyelmet igényelnek.

3. Tapolca város faállományának állapota:

A közterületi fák állapota egészségesnek mondható. Évente legalább egy alkalommal történik egy-egy nagyobb, vagy kiemelt jelentőségű faállomány ifjítása, lombkorona könnyítése. Egész évben folyamatos a beteg, elszáradt ágak eltávolítása, az utak mentén a lombkorona űrszelvény fölé nyírása. A villamos vezetékeket elérő fák gallyazásáról a villamos energia közszolgáltató gondoskodik. A növényvédelem is rendszeres, kiemelkedő fontosságú a vadgesztenyefák aknázómoly elleni és a platánfák csipkéspoloska és gombabetegségei elleni védelem. A vízpartok mentén injektálásos permetezés szükségszerű. Az elszáradt, veszélyessé vált, vagy beteg fák kivágása, majd a tuskók eltávolítása tuskómarással, vagy kifordítással szintén rendszeres feladat.

4. Tervezett fásítási helyszínek:

A város több, nagyobb kiterjedésű zöldfelülettel rendelkezik, amelyek fásítása szükséges. Ezek közül a 2018-2019-es évben elsősorban a keleti városrészt tűzzük ki akcióterületnek, valamint a frekventált városközponti területeket, amelyek folyamatos figyelmet igényelnek.

A Veszprémi úti „Új köztemető” ravatalozójának épülete körül nyílt, gyepes felület van, ezért szükséges több fasor létrehozása az épület környezetében, amelyek árnyékot és szél elleni védelmet fognak biztosítani a szertartások során az ott összegyűlteknek. A temető külső és belső fasorai (nyírfák – *Betula pendula*, valamint vérszilvafák – *Prunus cerasifera*) szintén pótlásra szorulnak.
A Barackos lakópark a város legfiatalabb területe, eddig egy kisebb fásítás történt, valamint a környéken lakók ültettek egy-két fát a hatalmas zöldfelületekre. A Radnóti Miklós utca végében kavicsos út vezet a Veszprémi út irányába, amely szintén nyílt, huzatos helyen van és tűző napnak van kitéve. Ezen helyszín esetében legalább három fasor telepítése szükséges, olyan fafajtákból, amely az ottani kifejezetten sziklás talajban megél.
A város több pontján gondot okoz, hogy a felszín közelében lévő gyökérzet felnyomja a járdaburkolatokat. A Egry József utcában különösen rossz a helyzet, a balesetveszély elhárítása érdekében a járdaburkolat szakaszos javítását kellett elvégezni rövid határidővel. A gyökerek azonban már elkezdték felnyomni az útburkolatot is, ezért a hosszabb távú megoldás érdekében az itt található útmenti fasorokat, kiemelten a déli oldalon található japánakác (*Sophora japonica*) fasort ki kell váltani mélyebben gyökerező fafajokra.
A Városi Piac- és Vásárcsarnok előtt fagyal sövénysort telepítettünk, ezek kiegészítése szükséges egy-egy fasorral a járda mindkét oldalán. Ezen területre különösen javasolt városképi szempontból juharfa (*Acer platanoides*), amely a Posta parkoló előtti gömbjuhar (*Acer platanoides ’Globosum’*) fasor, és a Városközponti pihenőparkban található korai juhar (*Acer platanoides*) fák vonalát követné.
A Magyar Posta Deák Ferenc utcai épülete mellett lévő virágágyást átdolgozzuk, ebbe a Posta parkolójának vonalában lévő gömbjuhar fasor folytatásaként 1 darab gömbjuharfát (*Acer platanoides ’Globosum’*) már elültettünk.
Az Ipar utcai körforgalom délnyugati sarkában javasolt a ligetesítés és a jelenleg meglévő fák felülvizsgálata, cseréje.
A Halápi út mentén fasor létesítése és a Halápi körforgalom melletti zöldterületeken ligetesítés javasolt, a Veszprémi körforgalom és Veszprémi útnál látható módon történő beültetéssel.

5. Védelemre javasolt fák, fasorok:

Tapolca város Helyi Építési Szabályzatának 3. függelékének felülvizsgálata is szükséges a 2018-2019-es évek folyamán.
Javasoljuk egyedi tájértéknek nyilvánítani a következő fákat:

- Fő tér - Deák Ferenc utca – Hősök tere – Keszthelyi út gömbkőris fasor (*Fraxinus ornus ’Mecsek’*),
- Ady Endre utca – Glázer Sándor utca vadgesztenye fasor (*Aesculus hippocastanum*).
- Malom-tó öreg platánjai (*Platanus acerifolia*)

6. Facsemete kert létesítése:

Tapolca városban több önkormányzati tulajdonú terület is alkalmas lenne facsemeték nevelésére. A 2017. március 1-én megalakult városüzemeltetési parkfenntartó csapat 2018 évre kibővült kertészeti munkásokkal is, akik a jövőben egy facsemete kert gondozását, fenntartását el tudnák végezni. Ezt a későbbiekben bővíteni lehetne cserjék, évelők szaporításával, előnevelésével is.

7. Városlakók környezettudatának javítása:

Tapolca város teljes területén, elsősorban a családi házas övezetekben, valamint néhány társasház környezetében találkozhatunk a városlakók által engedély nélkül ültetett fákkal. Ezek a fák rendszerint az ültetés után gondozatlanul maradnak, amely Tapolca Város Önkormányzata Városüzemeltetési Csoportja számára költséget, munkát jelent. Legtöbbször az ültetést a városlakók közműegyeztetés nélkül végzik el, amely veszélyezteti a közterületen húzódó közműveket és Tapolca Város Önkormányzatának, valamint a közszolgáltatóknak okozhat kárt.
Fentiek miatt kiemelten szükséges a lakosság minél széleskörűbb tájékoztatása a vonatkozó jogszabályokról, a közterületre történő faültetés kérelmezésének módjáról, az engedély megadásának feltételeiről és a vele járó kötelezettségekről.
A fák kivágása, ifjítása, gallyazása gyakran felháborodást kelt, amely szintén abból ered, hogy a szaktudás nélküli lakók nem tudják felmérni a kivágás, ifjítás, gallyazás okát és módját. Javasolt ezért a nagyobb facsoportokat, vagy nagyobb lakókörzetet érintő faápolási munkákról lakossági tájékoztatást megjelentetni.